

Nr 119.

Av herr **Hansson** i Skediga, *angående rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för nyanskaffning av maskiner inom jordbruket.*

Den ökade mekaniseringen inom jordbruket beror dels på de tekniska nyheter som framkommit inom maskintillverkningen och dels på bristen på arbetskraft. För att ersätta den alltför ringa tillgången på arbetsfolk ha jordbrukarna varit nödsakade att mekanisera driften för att kunna hålla jordbruksproduktionen uppe. Det kan ifrågasättas om icke rationaliseringen inom jordbruket på grund av bristen på arbetskraft på sina håll rent av drivits längre än som varit ekonomiskt lönande. I varje fall står det klart att det i dagens läge är tillgången på jordbruksmaskiner som bestämmer den fortsatta mekaniseringen inom jordbruket. Det är allmänt känt att efterfrågan på maskiner från jordbrukarnas sida är större än tillgången.

Det är emellertid inte endast den nuvarande ringa tillgången på jordbruksmaskiner — vilket trots allt får betraktas som en tillfällig företeelse — som hindrar fortsatt mekanisering, utan även de nu gällande skattebestämmelserna. Utgifter för nyanskaffning av maskiner till jordbruket äro sålunda inte avdragsgilla vid inkomsttaxeringen, vilket däremot är fallet beträffande utbyte av maskiner. Denna fråga om avdragsrätten har tidigare varit föremål för riksdagens uppmärksamhet och numera även utretts av en statlig kommitté. Utredningen kom till den slutsatsen, att ordnad bokföring med bokföringsplikt måste utgöra grunden för rätt till fri avskrivning av inventarier vid jordbruket.

Det kan emellertid ifrågasättas huruvida man måste kräva bokföringsplikt, vilken knappast kan omfatta annat än de större gårdarna, såsom även nämnda utredning framhållit, för att medge jordbrukarna avdragsrätt vid nyanskaffning av maskiner. Som påpekats ha jordbrukarna redan nu rätt att göra avdrag vid utbyte av maskiner på vissa närmare angivna villkor. Det skall icke förnekas, att uppdelning av kostnaderna på nyuppsättning och utbyte av inventarier förorsakar vissa svårigheter, men dessa böra icke överdrivas. Faktum är att taxeringsmyndigheterna måste utöva en detaljerad kontroll vid avdrag för kostnader vid utbyte av maskiner. Man kan då fråga sig om rätt till avdrag inte skulle kunna införas även vid nyanskaffning av maskiner utan att vederbörande jordbrukare har ordnad bokföring. Man borde härvid åtminstone till en början begränsa

avdragsrätten att icke gälla andra inventarier än maskiner och redskap. Syftet med den fria avskrivningen för jordbruket bör vara att befrämja en fortsatt mekanisering av jordbruket.

Bristen på arbetskraft är i förening med de höjda lönerna den främsta orsaken till mekaniseringen inom jordbruket. Emot denna bakgrund synas de nuvarande skattebestämmelserna beträffande jordbruket vara inkonsekventa. De framstå även som orättvisa i jämförelse med industrien och övriga stadsnäringar. Lönekostnaderna äro sålunda avdragsgilla, men om jordbrukaren ersätter en anställds arbetskraft med maskiner, får han inte göra avdrag för inköpskostnaderna. Om han i stället för att köpa egna maskiner låter hyra maskiner från en maskinstation, får han göra avdrag för kostnaderna i samband härmed vid deklarationen. Dessa skäl tala för att rätt till avdrag medgives även vid nyanskaffning av maskiner. Det förhåller sig otvivelaktigt så, att de nuvarande beskattningsnormerna utgöra ett hinder för rationaliseringens fullföljande inom jordbruket.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen må medgivas även vid nyanskaffning av maskiner inom jordbruket, samt att vederbörande utskott måtte utforma förslag till lagtextändringar.

Stockholm den 21 januari 1949.

K. E. Hansson,
Skediga.